

Karmøy kommune
Postboks 167
4291 KOPERVIK
Att. Eivind Jahren

Kontakt saksbehandler

Marte Bergesen Tennfjord, 51568845

Høringsuttalelse fra Statsforvalteren i Rogaland til helhetlig ROS-analyse i Karmøy kommune 2023

Innledning

Innledningsvis vil Statsforvalteren presisere at vi er tilsynsmyndighet for kommunal beredskapsplikt og helhetlig ROS-analyse. Når vi får en helhetlig ROS-analyse til veiledning, eller blir bedt om å gi innspill, er vår tilbakemelding bare faglige råd som kommunen står fritt til å følge. Vi har ikke anledning til å gå like nøye gjennom dokumentet som vi gjør i forbindelse med et tilsyn. Vår tilbakemelding nå vil derfor ikke være bindende for tilsyn i framtiden.

Statsforvalteren viser også til vårt høringsinnspill til kommunens ROS-analyse datert 31. mai 2022, samt høringsinnspill til kommunens planprogram datert desember 2023.

Statsforvalteren si tilbakemelding

Utkastet til ny helhetlig ROS-analyse er etter vår vurdering et tilbakeskritt i forhold til tidligere versjoner. Analysen er for deskriptiv, generell, upresis og har flere mangler.

Det er utfordrende å få oversikt over hendelser som er plukket ut for analyse og hvilke hendelser som er risiko- og sårbarhetsvurdert. Karmøy har ikke brukt analyseskjema for hendelsesanalyse, og det er utfordrende å skjønne hvilken metodikk man har lagt til grunn, ettersom metodekapittelet kommer i et kapittel til slutt i analysen.

Eksempelvis i kapittelet om dyrehelse savner vi informasjon om dyrehold og dyrehelse i Karmøy, og hvilken risiko dette er for Karmøy.

Det er valg ut flere risikoområder med til sammen syv dimensjonerende hendelser til ni risikoområder. Ingen av disse dimensjonerende hendelsene omhandler tap av samfunnskritiske funksjoner. Statsforvalteren savner videre en begrunnelse for valg av hendelser, en mer systematisk vurdering av konsekvenser for alle konsekvenskategorier, bedre begrunnelse for risikovurderingene

og sårbarhetsvurderinger opp mot samfunnskritiske funksjoner og kommunale tjenester. Analysene er for generelle og vi savner risiko- og sårbarhetsanalyser av viktige risikoområder for Karmøy som dambrudd, sabotasje på gassrør til Europa og eksplosjon i storulykkevirksomhet. Analysene av viktige områder som svikt i strømforsyning og ekom er for generelle. I realiteten er det kun gjort risikovurderinger av syv hendelser, noe som Statsforvalteren vurderer å ikke være et dekkende risikobilde for Karmøy.

Under enkelte risikoområder fremstår ROS-analysen som en beredskapsanalyse, ettersom det er tatt med beredskapsbeskrivelser som ikke hører hjemme i en ROS-analyse. Beskrivelse av beredskapen i kommunen, kommunesamarbeid og frivillighet hører ikke hjemme i en ROS-analyse, men i en beredskapsplan.

Vi kan ikke se at det er laget en oppfølgingsplan til ROS-analysen.

Oppsummert mener Statsforvalteren at analysen som er sendt på høring ikke oppfyller kravene i sivilbeskyttelsesloven § 14 og forskrift om kommunal beredskapsplikt § 2.

Råd fra Statsforvalteren for det videre arbeidet

- Ta utgangspunkt i [DSBs veileder for helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen \(2022\)](#). Veilederen gir gode eksempler på hvordan man kan utforme en risiko- og sårbarhetsanalyse som etterlever alle lov- og forskriftskrav, og gi kommunen en ROS-analyse som er dekkende, men ikke er for omfattende.
- Lag en oversikt over hvilke uønskede hendelser, hendelsestyper og dimensjonerende hendelser som kommunen har valgt ut for analyse. Eksempelvis i en tabell. Dersom flere uønskede hendelser/hendelsestyper/dimensjonerende hendelser er identifisert, men ikke analysert, er det også greit å liste opp disse. Dette vil gjøre det enklere for leseren å navigere i dokumentet.
- Bruk DSBs analyseskjema når dere skal analysere uønskede hendelser. Bruken av analyseskjemaet vil sikre at dere ivaretar alle forskriftens minimumskrav til innhold. Dersom dere ikke velger å bruke en skjematisk fremstilling av de uønskede hendelsene, er det viktig at dere for hver av de uønskede hendelsene gjør en beskrivelse av:
  - Hendelsesforløpet
  - Årsaker
  - identifiserte eksisterende tiltak
  - Sannsynlighet
  - Sårbarhet
  - Konsekvenser
  - Behov for befolkningsvarsling og evakuering
  - Usikkerhet
  - Styrbarhet (i hvilken grad kommunen kan kontrollere/styre risikoen knyttet til en hendelse)
  - Forslag til nye tiltak og forbedring av eksisterende tiltak
  - Overførbarhet

Det er spesielt viktig at forutsetningene for risikovurderingen er eksplisitt beskrevet, det vil si at dere beskriver hvilke vurderinger som ligger til grunn for sannsynlighet- og konsekvensnivået dere har landet på under hver hendelse. Dersom dere ønsker å analysere de dimensjonerende hendelsene, er det disse dere må gjøre en beskrivelse av. Vi anbefaler at dere gjør risiko- og sårbarhetsanalyser av 15-25 uønskede hendelser.

- Høringsversjonen av analysen mangler en forside. På forsiden av ROS-analysen kan det godt stå årstallene analysen er gyldig til, og dato for forankring i kommunestyret bør være med. Analysen mangler også sidetall.
- Dersom kommunen har gjort en offentlighetsvurdering av analysen, bør dere kanskje ha en setning om det. Hvis analysen er unntatt fra offentligheten jf. Offentleglova, bør dette påføres analysens forside. Vi ber dere gjøre en verdivurdering av skildringer av storulykkevirkosomheter, gassrørledninger, samt andre sårbarhetsvurderinger dere har gjort i lys av den sikkerhetspolitiske situasjonen.
- Gjør en vurdering av intervallet i konsekvenskategoriene som dere bruker i analysen. Vi anbefalere å ta utgangspunkt i konsekvenskategoriintervallet som DSB beskriver i sin veileder.
- Dere har valgt et relativt høyt risikoakseptnivå i den gjeldende analysen. Dette betyr at hendelser som har store konsekvenser for kommunen havner i «grønn» risikosone i matrisen. Vi ber dere ta en vurdering på om katastrofale konsekvenser er hendelser som har «normal» risiko og som Karmøy mener er akseptabel risiko. Med for høyt risikoakseptnivå vil dere kunne risikere å ikke ha risikoreduserende tiltak for hendelser som har stor risiko i oppfølgingsplanen.
- Kommunen har valgt å uttrykke risiko som sannsynlighet ganget med konsekvens. Dette er en vanskelig måte å forstå risiko på for leseren uten å ha lest metodekapittelet. Kapitlet «Metode» kan derfor godt flyttes tidligere i analysen, slik at leseren skjønner hvordan dere uttrykker risiko, og hvilke konsekvenskategorier dere har lagt til grunn.
- Systembeskrivelsen av kommunen er god!
- DSBs veileder til helhetlig ROS-analyse i kommunen anbefaler at kommunene tar med en hendelse som går på sikkerhetspolitisk krise eller krig. Hendelser som dere godt kan vurdere å inkludere i analysen er flyktningestrøm til kommunen som følge av krig i utlandet (som også er en hendelse som skjer utenfor Karmøy), en hybrid hendelse/sabotasje f.eks. som fører til svikt i gassforsyningen.
- Flere av risikoområdene/de uønskede hendelsene dere har analysert er veldig generelle og kunne hatt bedre lokal forankring og presisjonsnivå. Vi savner flere sårbarhetsvurderinger.
- Kommunen har under kap. 8 «Opprettholdelse av kritiske samfunnsfunksjoner» forsøkt å kartlegge kritiske samfunnsfunksjoner. I dette kapitlet er det tatt utgangspunkt i inndelingen av kritiske samfunnsfunksjoner fra KIKS (2012). Vi anbefaler dere å ta utgangspunkt i de identifiserte samfunnskritiske funksjonene i [«Samfunnets kritiske funksjoner» \(2016\)](#). Vi anbefaler dere også å inkludere en vurdering av påvirkning på samfunnskritiske funksjoner og kommunale tjenester i sårbarhetsvurderingen under hver enkelt uønsket hendelse.

- Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre er også noe som bør inkluderes under hver enkelt hendelse, det samme gjelder behov for befolkningsvarsling og evakuering. Eks. Bortfall av strøm kan føre til bortfall av ekom som kan føre til manglende tilgang til pasientjournaler på sykehjem etc. Hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer påvirker hverandre kan også alternativt synliggjøres gjennom kryssmatriser over uønskede hendelser x uønskede hendelser, samfunnskritiske funksjoner x samfunnskritiske funksjoner, uønskede hendelser x samfunnskritiske funksjoner etc. Det samme gjelder behov for befolkningsvarsling og evakuering.
- Kommunen skal ha en plan for oppfølging for avdekket risiko i ROS-analysen. Plan for oppfølging skal inneholde en beskrivelse av tiltak, med ansvarsfordeling, tidsfrister og evt. økonomiske kostnadsvurderinger. Vi anbefaler at det utarbeides risikoreduserende tiltak til alle hendelser som er analysert til å være i «gul» og «rød» sone i risikomatriksen. Ettersom dere har høyt risikoakseptnivå i analysen deres, anbefaler vi også å ta med hendelser i «grønn» sone.

Dersom Karmøy kommune ønsker ytterligere veiledning, kan kommunen ta kontakt med Marte Bergesen Tennfjord, marte.bergesen.tennfjord@statsforvalteren.no, 51 56 88 45.

Med hilsen

(e.f.)

Marte Bergesen Tennfjord
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent